

Tatenický zpravodaj

17.12.2020

Informace obecního úřadu

Vydává Obecní úřad v Tatenici, číslo 4/2020, registrováno MK ČR pod číslem E12831, cena zdarma

Ukončené a probíhající práce v obci v roce 2020

Práce na projektech v naší obce se nezastavily, pouze u některých jsme prodloužili termíny jejich dokončení.

Stavba bytového domu se šesti bytovými jednotkami byla dokončena v září a v listopadu byla zkolaudována. Zastupitelstvo obce na svém zasedání v listopadu rozhodlo o přidělení těchto bytů žadatelům o byt. Nájemníci se začnou stěhovat do nových bytů ještě letos koncem prosince nebo v lednu příštího roku.

Technická infrastruktura pro 6RD za Stoupencovými – v říjnu byla firmou LBtech Litomyšl dokončena stavba „Prodloužení plynovodu“ včetně plynovodních přípojek. V této lokalitě tak zbývá dokončit stavbu veřejného osvětlení a opravit místní komunikace.

Zahradně architektonické úpravy centra obce (park u Konzumu)

Stavební část tohoto projektu (komunikace, veřejné osvětlení) je z velké části hotova, chybí osadit dopravní značení, informační tabule, montáž a doplnění zbývajících mobiliářů apod. Zahradnické práce budou pokračovat na jaře výsadbou keřů, úpravou ploch pro zatravnění, osetím ploch aj. Projekt bude dokončen podle plánu nejpozději v červnu 2021.

Stavební úpravy veřejné budovy zámku čp. 86 Tatenice (oprava střechy zámku)

Oprava střechy zámku stále probíhá. Požádali jsme Ministerstvo pro místní rozvoj, které nám poskytlo dotaci na tuto akci, o prodloužení termínu dokončení. Ministerstvo nám vyhovělo a původní termín dokončení 30. 12. 2020 byl nově prodloužen do 30. 4. 2021. Důvodem naší žádosti bylo zdržení stavebních prací. Vyhlášený nouzový stav v ČR s omezeným pohybem osob a omezením služeb způsobil zpoždění dodávek materiálu na stavbu a také personální oslabení zhotovitelské firmy. Dalším důvodem jsou vícepráce na opravě krovu střechy, které se nedaly předvídat. Vzhledem k charakteru stavby (oprava střechy) by i kvůli počasí v současné době bylo problematické dodržet technologické postupy a bezpečnost práce.

Chodník na horním konci

Na horním konci od mostu (odbočky do Kátru) podél silnice za křižovátku ke Svobodovým v příštím roce vybudujeme nový chodník. Součástí stavby je i dešťová kanalizace a veřejné osvětlení. Nyní v prosinci jsme konečně získali z MÚ v Lanškrouně stavební povolení a začátkem roku 2021 provedeme výběrové řízení na zhotovitele stavby.

Oprava mostu v Kátru (k Šubrtovým)

Na opravu tohoto mostu máme zpracovanou projektovou dokumentaci a podanou žádost o stavební povolení. Zároveň v současné době dokončujeme žádost o dotaci z programu Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury MMR. Předpokládané náklady na opravu mostu jsou poměrně vysoké, cca 1,2 mil. Kč.

Víceúčelové školní hřiště + workoutové hřiště u ZŠ

Na nové víceúčelové školní hřiště jsme získali dotaci z programu Podpora budování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku MMR. Ministerstvo pro místní rozvoj však výsledky žádosti oznámilo až v letos v červenci. Do výběrového řízení, které jsme následně uskutečnili, se přihlásil pouze jeden uchazeč, pravděpodobně i vzhledem k velmi krátkému stanovenému termínu realizace do konce r. 2020. Výběrové řízení jsme proto zrušili a i tady požádali MMR o prodloužení termínu dokončení do 31.8.2021. Do opakovaného výběrového řízení, které proběhlo v září, se přihlásilo 13 firem. Zhotovitelem hřiště bude firma Sportech CZ z Prahy. Celková cena je 2,51 mil. Kč, dotace z MMR na tuto akci činí 1,75 mil. Kč.

Nabídka palivového dřeva z obecních lesů trvá

Zájemci o palivové dřevo i s dopravou se mohou hlásit na obecním úřadě nebo starostovi obce.

Milí spoluobčané,

děkuji vám všem za trpělivost v tomto zvláštním roce, děkuji vám, že si vzájemně pomáháte, že jste jeden k druhému ohleduplní. Věřím, že si budeme moci vynahradiť neuskutečněné kulturní akce i dokončit všechny odložené projekty.

Přejme si navzájem, aby nadcházející vánoční svátky byly pokojné a láskyplné, abychom se dokázali radovat z mála a vážit si toho, co máme. A aby nám rok 2021 přinesl více důvodů k úsměvu.

Vladimír Žák, starosta

Zpráva z činnosti Základní a Mateřské školy Tatenice, 12/2020

Vážení občané, rodiče, žáci, děti a příznivci naší školy.

Čas pádí jako splašený kůň, máme tady advent a zanedlouho budou Vánoce a konec roku 2020 !

Rok 2020 máme tedy téměř za sebou. Byl to rok opravdu výjimečný! Výjimečný pro celý svět, pro nás, pro naši společnost, pro ekonomiku, ale především pro školství a naše děti. Snad ještě nikdy v historii nebyla povinná školní docházka na tak dlouhou dobu přerušena. Připomeňme si krátce historii. V roce 1774, za vlády Marie Terezie, byl přijat Všeobecný školní řád, který zavedl docházku do škol, povinná ale tehdy ještě nebyla. Situace se změnila až před 151 lety, 14. května 1869, kdy byl přijat školský zákon, který povinnou školní docházku definitivně zavedl. Dokonce ani za 1. a 2. světové války nebyla povinná školní docházka přerušena. Stalo se to až v letošním roce, v roce 2020! Díky modernímu světu a moderním technologiím však ve školství složitou situaci s pandemií koronavirem SARS-CoV a onemocněním COVID-19 zvládáme. Není to však jednoduché. Musíme se neustále měnit se situací přizpůsobovat, učit se mnohému novému, měnit způsoby práce, výuky, hodnocení, komunikace, ... Museli jsme školu vybavit novými počítači a novou technikou pro distanční výuku. Novému se musí učit i naši žáci a také jejich rodiče. Za to Vám všem, pedagogům, nepedagogům, žákům, rodičům a dalším patří poděkování! Jak se říká, vše zlé je k něčemu dobré. V dnešní době to platí dvojnásob. Je na každém z nás, co dobrého a přínosného si z dnešní situace odneseme a jak se z ní poučíme. Až historie zpětně ukáže, jak jsme my a především naše děti obstáli! Všem nám v tom držím palce!

Mgr. Martin Joza – ředitel školy

Základní škola

Provoz naší základní školy na podzim roku 2020 se měnil v závislosti na opatření vlády v souvislosti s pandemií koronaviru SARS-CoV. Nový školní rok jsme zahájili v září v běžném školním režimu. Omezili jsme jen některé aktivity a společné akce. Výuka probíhala u všech žáků normálně. V polovině října, kdy se epidemiologická situace v zemi zhoršila, byla škola pro žáky uzavřena. Zahájili jsme tedy online distanční výuku formou videokonferencí. Později, v polovině listopadu, kdy docházelo k uvolňování opatření ze strany vlády, postupně zahajovali prezenční výuku ve škole první a druhé ročníky, potom nastoupili zbývající ročníky 1. stupně společně s devátým ročníkem a ostatními ročníky 2. stupně. Šestý, sedmý a osmý ročník absolvuje týdenní rotační výuku, tedy týden výuky ve škole a týden distanční výuky doma.

Mateřská škola

Provoz mateřské školy na podzim roku 2020 probíhal téměř beze změn a omezení. Užili jsme si jej ve znamení společné „Drakiády“. Děti si při vyrábění dráčků zopakovaly barvy a geometrické tvary, načež jsme na kopci za vesnicí pouštěli opravdové draky a moc jsme si to užili! Na „Dušičky“ jsme nazdobili vskutku obří dýně, za něž děkujeme paní Martě Pecháčkové, která na nás každý rok myslí 😊. Než jsme se nadáli, byl tady „Martin“, který sice nepřiklusal na bílém koni z vloček sněhu, ale v naší školce se rozvoněl při pečení svatomartinských rohlíčků v nové troubě (děkujeme panu řediteli 😊!) – všechny děti je nesly s hrdostí domů na ochutnání 😊. Po dlouhé době k nám přijelo oblíbené divadélko Jójo s pohádkou „O dvanácti měsíčkách“, která se nám moc líbila! Děti byly zapojeny do děje a seznámily se se znaky nadcházející zimy...

Mikuláš s andělem a čertem přišli do školky netradičně s rouškou a děti jejich návštěvu musely zvládnout bez podpory rodičů, ale moc je potěšila sladká nadílka, za kterou děkujeme panu starostovi Vladimíru Žákovi, OÚ Tatenice 😊 a také panu Knápkovi za členy Jednoty 😊. Jsme rádi,

že na děti každý rok myslí! Nyní si užíváme advent při „psaní“ dopisů Ježíškovi, vyrábění vánočních dekorací a výzdobě školky. Děti se velmi těší na nadílku pod stromečkem. Za tu děkujeme našim sponzorům, firmě „Viscuma“ Strážná, OÚ Krasíkov, OÚ Lubník, OÚ Strážná ☺DĚKUJEME ☺!

Bohužel, letos nemůžeme kvůli covidové situaci chodit na tradiční vánoční koledu, ale i tak na všechny s láskou myslíme a přejeme ať máte pevné zdraví a přes všechny nesnáze si užijete překrásné Vánoce ☺! Do nového roku 2021 vykročíme s optimismem, že bude určitě líp a sluníčkem v duši i na tváři ☺.

Za kolektiv MŠ Tatenice Bc. Lída Kovářová

TATENICE V OBDOBÍ PO BÍLÉ HOŘE.

Ve spojitosti s bitvou si rok 1620 pamatuje snad každý člověk v české kotlině. Tehdejší sychravou nedělí 8. listopadu už málokdo. Ve stejný den letošního roku, uplynulo 400 let od potupné porážky královských vojsk vedených českými stavovskými. Ve škole nás učili: Vítězství Ferdinanda II. Habsburského, neblaze poznamenalo vývoj v Českých zemích na dlouhých 300 let. Vítězná katolická strana nastolila řadu opatření k nápravě uvolněných mravů v Čechách. Po půl roce, v den letního slunovratu 21.6.1621, popravili 27 českých pánů a následnou, důslednou rekatolizaci dokonala poroba českého národa. Od té doby si v Čechách dělal každý (Habsburk) co chtěl, jen ne Čech! Nastala doba temna, jak později toto období pojmenoval Alois Jirásek, a národní buditelé 19. století poukazovali na největší tragédii v dějinách českého národa. Tato <prohra Čechů> po staletí negativně ovlivňovala generace našich předků, až se stalo, že shodou náhod vzniklo Československo. Bolíška Bílá Hora byla konečně ošetřena náplastí národní hrdosti. Tak nějak, plus mínus, to bylo.

Ad1: Proč tedy potupná porážka? Královská vojska se mohla totiž opevnit za pražskými hradbami, které disponovaly mnoha děly. Ferdinand, by zcela jistě, neměl sílu ani peníze obléhat dobře zásobenou Prahu. Místo stažení do města se stavovská vojska po druhém útoku císařských rozutekla. Praha zůstala bez obránců a stala se lacinou kořistí Ferdinanda. Ten nemohl dlouho uvěřit překvapivému vítězství a teprve, až za 2 dny, se odvážil poslat svoje oddíly do otevřených bran Prahy, poněvadž se obával léčky. Zbabělý Fridrich Falcký s rodinou a dvorem mezitím uprchl z města špitálskou branou. V jeho průvodu byli také generálové Anhalt, Thurn, Hohenlohe, vyšší důstojníci a zemští úředníci z Prahy. Co se dělo potom? Ferdinandovo vítězství přišlo vhod Slavatovi s Martinicem, kteří mohli realizovat svůj plán pomsty za jejich předloňskou defenestraci, kdy byli vyhození z okna pražské královské kanceláře na Pražském hradě rozvášněnými, protestantskými povstalci a jako zázrakem přežili 16-ti metrový pád. <Bez milosti popravil všechny účastníky rebélie> žádal naléhavě Ferdinanda zejména Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka. Postrachem Prahy se však stal nový královský místodržící a hlavní reformátor Karel z Lichtenštejna. Jako krvelačná šelma jdoucí po kořisti, šel po českých stavech. Žádal Vídeň o sekání hlav a likvidaci přeživších emigrantů, kteří stačily uprchnout do ciziny. Karel z Lichtenštejna, ke katolíkům přeběhlý český bratr, dost možná největší <podvodník> a <mafíán> českých dějin, se neštítal ničeho. Mimochodem, Lichtenštejn spolu s Valdštejnem, se stali členy mincovního konsorcia <de Witte>, které mělo za úkol stáhnout z oběhu mince s podobiznou Fridricha Falckého. Udělali to tak šikovně, že přivedli státní pokladnu k bankrotu. Konsorcium zpronevěřilo celkem 31 000 000 zlatých, z toho Lichtenštejn 10 500 000 zlatých a obrovské, tou dobou, konfiskované majetky, jim oběma, případly takřka zadarmo. Pak je výhodně prodávali. Pro zajímavost uvedu, že roční plat služby byl ½ zlatky a třeba kráva stála zlatky dvě. Lichtenštejn s Valdštejnem byli nejspíš první, komu se podařilo <vytunelovat> celý český stát! Karlu Eusebiovi Lichtenštejnovi, synovi Karla I. z Lichtenštejna, bylo nakonec, až v roce 1665, uděleno <generální absolutorium>, avšak s povinností zaplatit pouze 150 000 zlatých za nekalé mincovní podnikání svého otce, který zemřel před 38 lety v roce 1627.

Ad 2: Je příhodné říkat: <česká stavovská vojska>?

Nenechte se vysmát, s prominutím. Ve stavovském vojsku (asi 21000 vojáků, převážně najatých žoldnéřů) byla totiž pouze čtvrtina Čechů z nich nejbojovnějším plukem byli stejně Moravané. Ostatní mluvili chorvatsky, maďarsky, ale většinou to byli žoldnéři hovořící německy! Není divu, vždyť obyvatelé Čech, byli ve velké míře potomci německých osídlitelů. Žoldnéřům bylo nakonec jedno za koho bojují, jen když dostanou řádně zapláceno. Nedá se tedy říct, že by na císařské (katolické) straně bojovali pouze katolíci a na straně královské pouze evangelíci, ale jistě je, že kdo z šlechty dal větší a pravidelný žold, měl větší a profesionálnější armádu. Ani jedna ze stran, však nebyla už plně solventní. Možná, že už málo koho tedy překvapí, že z 27 popravených <českých> pánů nemluvil, plyně česky, ani jeden z nich a 4 byli dokonce Němci.

Tatenice v té době patřila k panství moravskotřebovskému Ladislava Veleny ze Žerotína. Velen byl účastníkem výše uvedené <šarvátky>, a byl donucený uprchnout ze země. Byl totiž vítěznou, katolickou

stranou nazván zemským zrádcem a největším moravským rebellem. Také v Tatenici se život odvíjel v duchu doby. Karel z Lichtenštejna výhodně koupil z konfiskací v roce 1622 celý Žerotínův majetek, tedy i s panstvím Moravskou Třebovou. O tatenický renesanční zámek, postavený před 16-ti lety, však nejevil valný zájem, pouze jej učinil sídlem správy tatenického dvora. Žerotínovský rozvoj panství a Tatenice je s příchodem Lichtenštejna zabrzděný. Můžeme litovat, že se nedochovaly tehdejší záznamy nebo obecní kronika, z které bychom mohli vyčíst zajímavé skutečnosti ze života našich předchůdců. Žerotín určitě naverboval nejednoho svého poddaného, k podpoře českého krále, a Tatenice jistě nebyla výjimkou. A právě zde se objevuje další paralela k německy mluvícímu, českému vojsku. Tehdejší evropský prostor ještě nerozlišoval, dnes tak problématicky chápaný postoj k národnosti a příslušnosti k danému území. Kdo žil, na území českého království, byl Čechem a jakým jazykem hovořil nebylo důležité. Král Přemysl Otakar II., byl jistě osvícený král, když na neobydlené území v Čechách a na Moravě pozval německé kolonialisty, chcete-li, prosperující obchodníky, zručné řemeslníky a hlavně nové daňové poplatníky. Místa pro ně měl dost. Nejen u nás, na pomezí dvou českých zemí, byly rozsáhlé, nepřístupné lesy, ve starých mapách tehdy označované jako pustiny. Zbytkem jedné pustiny, je dnešní Zábřežská pahorkatina. Kdo rád houbaří a prochází lesy nad Tatenicí, směrem k Cukrové boudě a dále, musí se se zmíněnou pustinu ztotožnit. Lesy to jsou pořád hluboké. Bohužel, jména tatenických hrdinů nejnámější a zároveň nejtrapněji prohrané bitvy se s největší pravděpodobností už nikdy nedozvíme. První záznamy v tatenické matrice jsou totiž zapsány až v roce 1641. Údaje o poddaných Lichtenštejnů začal, pro jejich daňové potřeby, zapisovat a evidovat, tatenický katolický farář Franz Seliger. Co se ještě můžeme dozvědět o Tatenici z roku 1620? No, moc toho není. Můžu připomenout, že místo dnešního zděného kostela, zde stával kostel dřevěný, zasvěcený sv. Petru a Pavlovi. Také, že Tatenici zmiňuje ve své kronice Václav Hájek z Libočan, jako jednu z obcí litomyšlského biskupství, ale to bylo ještě o 105 let dříve. Tatenickou rychtu, dnes už zaniklou, na místě budovaného obecně prospěšného parku, vlastnil před rokem 1625 Hanus Steidl. Dle příjmení nejspíš Němec. Vedlejší dům č.p. 20 vlastnil před rokem 1636 Hanus Weiss. Opět pravděpodobně tatenický Němec. Česká jména se v pobělohorské době téměř nevyskytují. Dochází k rekatolizaci a poněmčování obyvatelstva. Faráři a písaři mění svévolně česká jména při úředních úkonech za německá. Mnozí poddaní si nedobrovolně poněmčují svá jména a příjmení z obav před postihy vrchnosti. Období po Bílé hoře nebylo černé jen pro české šlechtické rody. Tehdejší místodržící kníže, Karel I. z Lichtenštejna, ovlivnil osudy mnohých venkovských lidí. Nemůžu uvést příklad z Tatenice poněvadž, jak jsem již předeslal, není záznamů, ale uvedu příklad z naší rodové historie z nedaleké Lukové.

V roce 1625, mému 10 krát pradědečkovi, Jiržikovi Lešygarovi, předložil tento Lichtenštejn smlouvu, kde mu nařizuje odprodat grunt i se vším vybavením za cenu, kterou mu sám určil. Bylo to ve výši 250 kop grošů se splatností 10-ti let. Za to se mohl, můj 10 krát pradědeček, vystěhovat na jiné místo. Zvolil si hospodářsky silnou ves Čermnou. Pouze malou útěchou mu mohlo být, že knížecím mamonem nebyl postižen sám. Stejný osud potkal dalších 12 lukovských sedláků. Co dodat závěrem? Snad jen tolik, aby jsme nemuseli podstupovat znovu potupné a po staletí trvající zkoušky, potvrzující naše právo na nezávislost a snad se i poučili, že nemáme věřit cizákům, ať už je jejich politika chápána Čechy jakkoli výhodně, chcete-li úplatně. Čemu bych však věřit chtěl? Aby se zdánlivě recesistická tabule, nově upozorňující na historickou hranici Čech a Moravy, umístěná za Lubníkem, stala znovu legitimně uznanou hranicí. Při vyplňování sčítacích archů obyvatelstva ČR v roce 2021 bude moct, každý z nás, otázku národnosti zvážit.

Váš Jiří Lešikar. E-mail. :lesikar.j7@seznam.cz

Společenská kronika

Privítali jsme do života: Kristýnu Dubcovou (23.9.) Daniela Novotného (24.9.)
Timoteuse Horáka (31.10.) Jakuba Bybičku (16.11.)

Sňatek uzavřeli: Markéta Kučerová (Mor. Třebová) a Miroslav Šíp (Mor. Třebová) (21.11.)

Srdečně blahopřejeme k významnému životnímu jubileu:

89 let	Marie Čapková	86 let	Františka Prokopová
75 let	Ivan Kotouček	75 let	Michal Heger
70 let	Ivana Suchomelová	70 let	Jarmila Thunová
70 let	Květoslava Mazalová		

Rozloučili jsme se s: Jindřiškou Štarmanovou (21.10.)